

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

03 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Țurcan Anatolie

Boico Victor

Craiu Nicolae

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către partea vătămată Mihiu Ionela și de către avocatul acesteia Stratan Corina, avocatul Căpățînă Ion în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2019 și sentinței Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 07 martie 2018, în cauza penală în privința lui

Oxanii Cristian Xxxxx, născut la xxxxx, domiciliat în mun. Xxxxx str. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 19.06.2017 – 07.03.2018;

2. Instanța de apel: 19.04.2018 – 09.10.2018;
02.04.2019-28.10.2019

3. Instanța de recurs: 26.12.2018 - 19.02.2019
28.01.2020-03.11.2020

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 07 martie 2018, cauza fiind judecată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Oxanii Cristian Xxxxx a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, la 2 ani și 8 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

Potrivit art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii i-a fost suspendată condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 3 ani.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Mihiu I. a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

De la inculpat s-au încasat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 1401 lei.

2. Instanța de fond a reținut că, la 10 iulie 2016, aproximativ ora 05.30, inculpatul Oxanii C., aflându-se pe teritoriul barului ce aparține tatălui său Oxanii V., situat în s. Cimișeni, r-l Criuleni, fiind în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, confirmată prin rezultatul analizei sângelui la alcool din 21.07.2016, potrivit căruia concentrația de alcool în sângele prelevat la

10.07.2016, ora 07.35, era de 0,9 g/l, manifestând imprudență, exprimată prin încrederea exagerată în sine, dându-și seama că acțiunile sale ar putea provoca consecințe social periculoase, dar fiind predominant de ideea că ele ar putea fi evitate, contrar prevederilor art. 14 lit. a) al Regulamentului circulației rutiere care prevede că conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate, a urcat la volanul automobilului „Opel Combo”, n.î. CSC 435 ce aparține tatălui său Oxanii V. și, conducând automobilul pe drumurile publice din s. Cimișeni r-l Criuleni, având-o în calitate de pasageră, pe bancheta din față a vehiculului pe Mihu I., încălcând cerințele art. 45 alin. (1) lit. a) al Regulamentului circulației rutiere, conform căruia conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, de dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase și situația rutieră, nu s-a isprăvit cu conducerea automobilului și s-a tamponat într-un bloc de beton de marginea drumului, din imediata apropiere a gospodăriei lui Ciobanu D., după care a fost proiectat în grădina acestuia, deteriorând gardul din plasă metalică.

În rezultatul accidentului rutier, pasagerului Mihu I. i-a fost cauzată traumă cranio-cerebrală închisă, manifestată prin comoție cerebrală, plagă scalpantă în regiunea fronto-parietală din dreapta, cu dimensiunile aproximativ 10-12 cm., traumă vertebro-medulară, manifestată prin fractura tasată a corpului vertebrelor L1, compresia măduvei spinării la acest nivel, cu dereglarea funcției organelor bazinului (retenția urinei), care au fost cauzate în rezultatul acțiunii unor corpuri contondente dure, posibil în timpul și în circumstanțele indicate și se califică, conform raportului de expertiză judiciară nr. 407 din 07.02.2017, ca vătămare gravă.

Deoarece probele administrate dovedesc integral vinovăția inculpatului, instanța i-a încadrat acțiunile în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, ca *încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății, săvârșită în stare de ebrietate.*

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Procuror, care a solicitat casarea parțială a acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 264 alin. (4), 90 Cod penal, la 3 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 3 ani, cu admiterea integrală a acțiunii civile.

Apelantul a indicat că pedeapsa prea blândă aplicată de instanța de fond nu va duce la realizarea scopurilor legii penale și corectarea inculpatului.

Pe lângă aceasta, instanța a apreciat în calitate de circumstanțe atenuante recunoașterea vinovăției, fiind ignorat faptul că recunoașterea vinovăției care atrage incidența procedurii prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală, nu

poate fi valorificată ca o circumstanță atenuantă judiciară prevăzută la art. 76 alin. (1) lit. f) Cod penal, deoarece ar însemna că aceleiași situații de drept să i se acorde o dublă valență juridică.

În același timp, instanța de fond, aplicând prevederile art. 90 Cod penal, urma să dispună suspendarea executării pedepsei pe o perioadă de probațiune și nu un termen de probă.

La fel, instanța de fond a admis acțiunea civilă înaintată de partea vătămată doar în principiu, neglijând prevederile art. 225 alin. (3) Cod de procedură penală, care prescrie că odată cu soluționarea cauzei penale, judecătorul este obligat să soluționeze acțiunea civilă.

3.2. Avocata Corina Stratan, în numele părții vătămate Mișu I., solicitând casarea parțială a acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă privativă de libertate, cu admiterea integrală a acțiunii civile privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 450.000 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 10.000 lei.

Apelanta a invocat că în rezultatul accidentului rutier, partea vătămată suportă o multitudine de consecințe grave asupra sănătății și integrității sale corporale.

Astfel, potrivit rapoartelor de expertiză medico-legală nr. 1476E din 07.02.2017 și nr. 12614 din 23.12.2016, la partea vătămată s-au depistat traumă cranio-cerebrală închisă, manifestată prin comoție cerebrală, plagă scalpantă în regiunea fronto-parietală din dreapta, cu dimensiunile aproximativ 10-12 cm., traumă vertebro-medulară, manifestată prin fractura tasată a corpului vertebrelor L1, compresia măduvei spinării la acest nivel, cu dereglarea funcției organelor bazinului (retenția urinei), care au fost cauzate în rezultatul acțiunii unor corpuri contondente dure, posibil în timpul și în circumstanțele indicate și se califică ca vătămare gravă.

Comparând caracterul morfologic și localizarea anatomică a leziunilor corporale depistate la partea vătămată, formarea lor în accidentul rutier, în calitate de pasager, aflat pe bancheta din față din dreapta, nu se exclude.

Partea vătămată a fost supusă controalelor medicale și a suportat două intervenții chirurgicale complexe la coloana vertebrală și o operație la frunte, unde avea o plagă de aproximativ 12-15 cm., fiind cusută longitudinal.

Imediat după impact, a fost spitalizată la Spitalul nr. 3 pentru copii, apoi, luând în considerare leziunile corporale grave, plaga frontală fiind adâncă și larg deschisă din care curgea sânge peste față, ochi, partea vătămată a fost transportată de urgență la IMPS Institutul Mamei și a Copilului, unde i-a fost suturată plaga frontală scalpantă.

Ulterior, a fost transferată în Spitalul Clinic Republican, Secția Neurochirurgie din cadrul Ministerului Sănătății și la 11.07.2016 a fost supusă operației la coloana vertebrală.

Potrivit extrasului din fișa medicală nr. 15789 s-a stabilit „diagnoza la externare: TA TVMI grav perioada acută. Fractura cominutivă a corpului

vertebral L1. Traumatism cranio-cerebral acut închis. Comoție cerebrală. Plaga contuză a regiunii frontale. Operația: 11.07.2016 reducerea deschisă a fracturii vertebrale L1 cu fixare segmentară internă a coloanei vertebrale prin osteosinteza transpediculară Th 12 L 2 bilaterală. Corpectomie L1 cu protezarea vertebrei cu Cage din titan tip MESH. Chirurghi: A. Bodiu, S. Toma. Evoluție postoperatorie operate în urgent în data de 10.07.2016, plaga postoperatorie cicatrizată primar, suturile extrase”.

Luând în considerare că starea s-a agravat, fiind convocat un consiliu de medici specializați în domeniul chirurgiei coloanei vertebrale, s-a decis a supune partea vătămată la a doua operație la coloana vertebrală efectuată, potrivit extrasului din fișa medicală a bolnavului de staționar nr. 2307, eliberat de IMSP Institutul de Medicină de urgență, la 09.12.2016.

Conform extrasului din fișa medicală a bolnavului nr. 2307, Mișu I. a fost internată în data de 08.12.2016 în IMSP Institutul de Medicină Urgentă din str. Toma Ciorbă 1 și externată din secția Chirurgie Toracică cu diagnosticul de Cifoza secundară (M 401).

La 09.12.2016, ea a fost supusă „intervenției chirurgicale principale-Rahisinteza pediculară TH1-TH11-TH12-L2-L3, corecția cifozei (dorso-lombare)”, fiind transferată pentru tratament în secția de reanimare/terapie intensivă din 09.12.2016 până la 12.12.2016.

Intervenția chirurgicală s-a soldat cu succes, însă după aceasta copilul necesită o perioadă îndelungată și anevoioasă de recuperare.

Partea vătămată a suferit și un prejudiciu estetic sever în partea frontală și lombară a coloanei vertebrale, pentru repararea căruia la 28.09.2017, partea vătămată a fost supusă examenului medical la Spitalul Internațional Medpark.

Potrivit confirmării eliberate de Spitalul Internațional Medpark, partea vătămată a fost internată pentru următoarele servicii medicale: Corecția cicatricei inestetice corp; Injectarea de grăsime autologă - o regiune - anestezie.

Pe lângă aceasta, partea vătămată, în urma accidentului rutier cauzat de inculpat, a suferit un prejudiciu al sănătății irecuperabil integral, în urma impactului funcția reproductivă fiind deteriorată și nașterea va fi posibilă prin operație cezariană, pentru a preveni dereglări traumatice posibil suportate.

Partea vătămată a avut de suferit un prejudiciu moral enorm, iar urmările acestui accident sunt pentru toată viața, integritatea psihologică și a sănătății fiind afectată iremediabil.

Or, prejudiciul moral cauzat părții vătămate se justifică prin durerile fizice și psihice suportate la momentul și după producerea accidentului cauzat de inculpat, șocul suportat foarte mare, fiind în stare extrem de gravă, cu pericol real de a-și pierde viața, capacitatea de a merge, suferința psihologică fiind de nedescris și intensificată de dureri insuportabile, nopți nedormite și starea de stres intens, coșmaruri, pierderea speranței de viață și remediere a sănătății.

Mai mult, partea vătămată a rămas cu sechele pe viață, suportând trei operații foarte complicate, una prin care i-a fost suturată plaga adâncă de 12 cm.

de pe frunte, ramând cu cicatrici, prejudiciu estetic considerabil, ea fiind tânără fetiță și două operații la coloana vertebrală, prin care i-au fost introduse cuie metalice și un implant. În urma acestor intervenții chirurgicale i-a rămas o cicatrice longitudinală de aproximativ 25 cm., consecințe pe care le va suporta toată viața.

Totodată, potrivit concluziei medicale, atunci când va dori să dea naștere unui copil, partea vătămată va putea să nască doar prin operație cezariană, prejudiciul moral în contextul dat fiind extrem de mare, sănătatea ei fiind irecuperabilă în mod total.

Astfel, prejudiciul cauzat de către inculpat, apreciat la suma de 450.000 lei este întemeiat, însă instanța de fond nefondat a admis în principiu acțiunea civilă.

La fel, instanța de fond, în mod ilegal, cu încălcarea dreptului la apărare a respins cererea privind audierea în calitate de martor a tatălui părții vătămate, Miha I., declarațiile căruia ar putea proba suplimentar acțiunea civilă înaintată și prejudiciului suferit de partea vătămată.

În același timp, inculpatul a dat dovadă de un comportament ilegal și amoral față de partea vătămată și nu a reparat nimic din prejudiciul cauzat acesteia, astfel că pedeapsa aplicată este una mult prea blândă, ultimul săvârșind infracțiunea în stare de ebrietate.

3.3. Avocatul Ion Căpățînă, la fel, a declarat apel, solicitând casarea parțială a acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, cu respingerea cererii procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare.

Apelantul a indicat că, instanța de fond a admis cererea inculpatului privind examinarea cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală.

La examinarea acestei cereri, partea vătămată nu a înaintat careva pretenții de ordin moral sau referitor la încasarea cheltuielilor judiciare, iar potrivit rechizitoriului nu exista careva acțiuni civile, astfel că instanța de fond neîntemeiat a respins cererea apărării privind aplicarea amnistiei, lipsind inculpatul de posibilitatea de a fi absolvit de pedeapsa penală și de dreptul la un proces echitabil.

Soluția instanței de fond referitor la încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 1401 lei este ilegală și nefondată or, procurorul este remunerat cu salariu tarifar, care nu depinde de cantitatea muncii prestate, iar cheltuielile efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului sunt trecute în contul statului, potrivit art. 100 alin. (2) Cod de procedură penală și art. 6§2 CEDO sarcina probațiunii fiind pusă în seama organului de urmărire penală, persoana acuzată de un delict beneficiind de prezumția nevinovăției, stipulată la art. 8 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 79 alin. (1) Cod penal, ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului

în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie. Săvârșirea infracțiunii de către persoanele care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani poate fi apreciată de către instanța de judecată drept circumstanță excepțională.

Deci, instanța de fond urma să nu aplice inculpatului pedeapsa complementară privind privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău 09 octombrie 2018, apelul avocatului Ion Căpățînă a fost respins, ca nefondat. Apelurile procurorului și al avocatei Corina Stratan au fost admise, casată sentința parțial și pronunțată o nouă hotărâre în latura pedepsei, încasării cheltuielilor judiciare și a prejudiciului moral. Lui Oxanii Cristian, condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa de 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani. Potrivit art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii i-a fost suspendată condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 4 ani. De la inculpat s-a încasat în beneficiul părții vătămate Mihaela I. prejudiciul moral în mărime de 50.000 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 10.000 lei. În rest sentința a fost menținută.

5. În motivarea soluției, instanța de apel a constatat că argumentele apărării privind neaplicarea pedepsei complementare, în temeiul art. 78, 79 alin. (1¹) Cod penal, sunt irelevante or, normele date prescriu că înlăturarea pedepsei complementare prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este un mijloc acordat instanței de judecată pentru o individualizare maximă a pedepsei, din care se desprinde faptul că instanța poate, dar nu este obligată, reținând prezența circumstanțelor atenuante, să înlătore pedeapsa complementară.

Instanța de fond întemeiat a respins și cererea apărării privind aplicarea amnistiei în privința inculpatului pe motiv că recunoaște integral vina și se căiește sincer de cele comise.

Totodată, în raport cu materialele cauzei și circumstanțele stabilite, solicitarea acuzării și avocatului părții vătămate urmează a fi admisă, cu casarea parțială a sentinței în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, deoarece a fost aplicată o pedeapsă prea blândă, fiind omise urmările prejudiciabile survenite - cauzarea din imprudență a unei vătămări grave a integrității corporale sau a sănătății.

Totodată, urmează a fi casată sentința și în partea admiterii în principiu a acțiunii civile, cu încasarea din contul inculpatului a prejudiciului moral, luând în considerație rolul acestuia la comiterea infracțiunii, personalitatea și

atitudinea față de fapta săvârșită, vătămările suportate de partea vătămată, probate prin raportul de expertiză judiciară nr. 407 din 07.02.2017.

Deci, aprecierea cuantumului prejudiciului moral cauzat părții vătămate la suma de 50.000 lei are la bază argumente temeinice și relevante.

6. Decizia a fost atacată cu recursuri de către:

6.1 Avocata Corina Stratan în numele părții vătămate, în care a solicitat casarea deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a invocat că, instanța de apel și-a întemeiat poziția prin care susține neargumentarea concluziei de admitere a acțiunii civile în principiu de către instanța de fond, însă la stabilirea cuantumului prejudiciului moral de 50.000 lei, se contrazice, iar aprecierea sumei de 450.000 lei ca fiind exagerată nu este motivată, circumstanțele cauzei justificând pe deplin mărimea prejudiciului moral solicitat de partea vătămată.

Mai mult, partea vătămată a rămas cu sechele pe viață, suportând trei operații foarte complicate, una prin care i-a fost suturată plaga adâncă de 12 cm. de pe frunte, rămând cu cicatrici, prejudiciu estetic considerabil, ea fiind tânără fetiță și două operații la coloana vertebrală, prin care i-au fost introduse cuie metalice și un implant. În urma acestor intervenții chirurgicale i-a rămas o cicatrice longitudinală de aproximativ 25 cm., consecințe pe care le va suporta toată viața.

Totodată, potrivit concluziei medicale, atunci când va dori să dea naștere unui copil, partea vătămată va putea să nască doar prin operație cezariană, prejudiciul moral în contextul dat fiind extrem de mare, sănătatea ei fiind irecuperabilă în mod total.

Astfel, prejudiciul cauzat de către inculpat, apreciat la suma de 450.000 lei este întemeiat, însă instanța de apel nejustificat nu a satisfăcut pe deplin cerințele înaintate, decizia adoptată urmând a fi casată.

6.2 Avocatul Ion Căpățînă, în care solicită casarea parțială a sentinței și totală a deciziei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care în privința inculpatului să fie aplicată amnistia, cu menținerea soluției prin care a fost admisă în principiu acțiunea civilă.

În drept, recursul a fost întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10), 11) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, aplicarea pedepsei a fost anulată de un act de amnistie.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 19 februarie 2019, au fost admise recursurile ordinare declarate, fiind casată total decizia și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8. În motivarea soluției, instanța de recurs a indicat că instanța de apel, corect casând sentința în latura pedepsei și a încasării prejudiciului moral, nu a

respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate (pct. 4. din decizie):

a) nu a respectat consecutivitatea aplicării pedepsei inculpatului în aspectul reducerii cu 1/3 din maximul pedepsei prevăzut de lege, inițial în temeiul art. 70 alin. (3¹) Cod penal, apoi, din limita nouă, reducerea cu 1/3 în baza art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală. Or, art. 264 alin. (4) Cod penal, prevede pedeapsa închisorii de la 4 la 8 ani, iar, conform dispozitivului deciziei contestate, inculpatul a fost condamnat la 5 ani închisoare, adică la o pedeapsă maximă care nu se încadrează în limitele prescrise de normele enunțate supra;

b) nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 219 alin. (4), 220 alin. (3) Cod de procedură penală, art. 142³ Cod civil, conform căror mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, statutul social al persoanei vătămate și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Astfel, luând în considerare caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate părții vătămate, circumstanțele în care au fost cauzate aceste prejudicii, gradul de vinovăție al inculpatului, cuantumul prejudiciului moral de 50.000 este unul vădit insuficient, inadecvat și disproporțional împrejurărilor în care au fost săvârșite faptele infracționale și gravitatea consecințelor survenite, inclusiv cele reproduse la pct. 2., 3.1. și 5. din decizie.

c) nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul apărării și repetate în recurs, în special asupra celor reproduse în pct. 3.1. și 5. din prezenta decizie.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, că a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, că nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de avocatul părții vătămate, și că recursul ordinar este întemeiat.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2019, a fost respins apelul avocatului Căpățină Ion în numele inculpatului Oxanii Cristian Xxxxx. A fost admis apelul procurorului și apelul avocatului Stratan Corina în numele părții vătămate/civile Mihaela Ionela, fiind casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost suspendată condiționat în temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa principală sub formă de 2 ani 8 luni închisoare aplicată lui Oxanii Cristian Xxxxx, fiindu-i stabilit un termen de probațiune de 4 (patru) ani. A fost admisă parțial acțiunea civilă a părții vătămate/civile Mihaela Ionela și s-a încasat în beneficul acesteia de la inculpatul Oxanii Cristian Xxxxx, suma de 70 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și 5 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice în instanțele judecătorești, în total suma de 75 000

lei, în rest acțiunea civilă se respinge ca fiind nefondată. În rest, sentința a fost menținută.

10. În motivarea soluției, instanța de apel a indicat că, examinând probatoriul, consideră dovedită indubitabil vina inculpatului Oxanii C. de încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății, săvârșită în stare de ebrietate, acțiunile lui just au fost calificate în temeiul art.264 alin.(4) Cod penal, iar personalitatea acestuia susceptibilă supusă răspunderii penale.

Sanțiunea art. 264 alin. (4) Cod penal, prevede pedeapsa sub formă de închisoare de la 4 la 8 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 4 ani la 5 ani. /pedeapsa în vigoare la momentul comiterii faptei infracționale, până la modificările operate prin Legea parlamentului nr. 138 din 19.07.18, MO347- 357/14.09.18 art.584; în vigoare 14.12.18/.

În contextul art. 76 Cod penal, în calitate de circumstanță atenuantă, în privința inculpatului Oxanii C., instanța de judecată a reținut recunoașterea vinei și căința sinceră. Deși instanța de fond a reținut în speță, în calitate de circumstanțe atenuante în privința inculpatului Oxanii C. - recunoașterea vinovăției, faptul dat nu constituie un temei de casare a sentinței în acesta parte, or inculpatul a acceptat examinarea cauzei în procedură simplificată care impune recunoașterea deplină a vinovăției, iar în cazul dat unei și acelea-și stări de fapt i-ar fi acordată o dublă valență juridică.

În contextul art. 77 Cod penal, în calitate de circumstanță agravantă, în privința inculpatului Oxanii Cristian Xxxxx, instanța de judecată a reținut comiterea infracțiunii de către o persoană în stare de ebrietate alcoolică.

Instanța de apel, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în viața socială, precum și cel de înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, consideră că în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpatului, constată că corijarea și reeducarea acestuia este posibilă doar cu menținerea pedepsei în formă de închisoare pe un termen de 2 ani 8 luni, pedeapsa stabilită de prima instanță în acest sens, este întemeiată și justificată.

Așa dar, în viziunea instanței de apel, instanța de fond întemeiat a conchis că împrejurările prezentei cauze penale, îndeosebi cele reținute de către această instanță, ce vizează personalitatea inculpatului, sunt suficiente pentru a aplica prevederile art. 90 alin. (1) Cod penal, însă, aceasta eronat a conchis că termenul de probațiune pe un termen de 3 ani, este un termen rațional pentru a conștientiza fapta comisă, or, în acest sens, termenul stabilit de probațiune este unul prea mic în raport cu fapta comisă și consecințele ei, astfel, că la caz, Instanța de apel a considerat necesar numirea unui termen de probațiune de 4 ani, aceasta pedeapsa fiind una echitabilă, întrucât este capabilă de a contribui

la realizarea scopurilor ale pedepsei penale, cum ar fi restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

Instanța de apel a considerat că, anume această pedeapsă - suspendarea condiționată pe un termen de probațiune de 4 ani, este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunea comisă de către inculpat, iar pedeapsă stabilită inculpatului este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social a faptei comise de inculpat, cât și personalitatea inculpatului.

Cu privire la pedeapsă complementară, în acesta ordine de idei, este legală aplicarea în baza art.264 alin.(3) Cod penal, a pedepsei complementare în privința lui Oxanii Cristian Xxxxx - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, pe o perioada de 4 ani.

Având în vedere toate împrejurările cauzei, instanța de apel a considerat că pedeapsa cu suspendarea executării pedepsei închisorii pe un termen de probațiune de 4 ani în temeiul art.90 Cod penal și cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, va fi una echitabilă și va atinge scopul legii penale, evitând în viitor a săvârșirii unor fapte similare de către inculpat.

Instanța de apel a considerat neîntemeiate solicitările avocatului părții vătămate, care au pledat pentru aplicarea față de inculpat a unei pedepse cu privațiune de libertate, de vreme ce, în cadrul cercetării judecătorești nu s-a stabilit careva circumstanțe ce ar genera aplicarea unei asemenea pedepsei, în situația în care, Oxanii Cristian Xxxxx a comis o infracțiune din imprudență, anterior nu a fost condamnat, este la prima sa abatere, a recunoscut vinovăția incriminată și nu s-a eschivat de răspundere penală, prin urmare, inculpatului este necesar de ai fi acordată posibilitatea să îndreptățească încrederea acordată de instanța de judecată, pe un termen de probațiune prevăzut de art.90 Cod penal.

La caz, instanța de apel a constatat că nu au fost stabilite careva circumstanțe excepționale în privința inculpatului, or, faptul că inculpatul Oxanii C. a recunoscut vina, se căiește sincer de cele comise, nu s-a eschivat de răspundere penală, toate aceste împrejurări nu pot fi catalogate ca fiind excepționale.

În aceeași ordine de idei, faptul că Oxanii C. a recunoscut vinovăția, s-a căit sincer, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii - nu constituie circumstanțe excepționale, acestea fiind circumstanțe care au fost luate în considerație de către instanța de fond la individualizarea pedepsei aplicate inculpatului și grație cărora a beneficiat de reducerea pedepsei.

În acest context, instanța de fond a luat în considerație toate circumstanțele cauzei, personalitatea inculpatului, dar și gravitatea infracțiunii săvârșite și valența relațiilor sociale prejudiciate și a ajuns la soluția justificat de numire

inculpatului Oxanii C. a unei pedepse cu suspendare, și cu aplicarea pedepsei complementare.

De continuare, instanța de apel a reținut că în cadrul procesului penal, avocatul Stratan Corina în numele părții vătămate Mihiu Ionela, a solicitat instanței de judecată încasarea de la inculpatul Oxanii C. în beneficiul părții vătămate a prejudiciului moral în sumă de 450 000 lei și cheltuielile de judecată care constau din plata pentru serviciile avocatului în sumă de 15 000 lei.

În baza normelor de drept menționate, instanța de apel a reținut că, deși instanța de judecată a admis în principiu acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Mihiu Ionela, cu privire la încasarea prejudiciului moral, urmând ca asupra cuantumului să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile, acesta urma să soluționeze cerere de chemare în judecată în fond, or, prin acțiunile inculpatului, partea vătămată a suportat un prejudiciu, cauzat prin infracțiune.

Așa dar, instanța de apel a considerat că, acțiunea civilă este întemeiată și justificată parțial, ținând cont de faptul că, prin infracțiunea săvârșită, inculpatul i-a cauzat părții vătămate Mihiu Ionela, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 407 din 07 februarie 2017, leziuni corporale sub formă de traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, plagă scalpantă în regiunea fronto-parietală din dreapta, cu dimensiunile aproximativ 10-12 cm, traumă vertebro- medulară, manifestată prin factura tasată a corpului vertebrelor LI, compresia măduvei spinării la acest nivel, cu dereglarea funcției organelor bazinului (retența urinei), leziuni ce se califică ca vătămare corporală gravă. Or, anume în rezultatul infracțiunii comise de inculpatul Oxanii Cristian Xxxxx, a fost supusă partea vătămată la suferințe fizice și psihice, la caz se atestă un raport direct de cauzalitate între activitatea infracțională descrisă și prejudiciul nepatrimonial suportat de partea vătămată, iar legea penală prevede expres dreptul persoanei careia i-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală de a înainta o acțiune civilă privitor la încasarea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune, iar prin prisma legii, în cazul vătămării integrității corporale sau al altei vătămări a sănătății, precum și în cazul privațiunii ilegale de libertate, cel vătămat poate cere și pentru prejudiciul nepatrimonial o despăgubire în bani, stabilită în baza unei aprecieri conforme principiilor echității.

Reieșind din circumstanțele cauzei, instanța de apel a considerat necesar de a dispune încasarea din contul inculpatului Oxanii C. suma de 70 000 lei în beneficiul lui Mihiu Ionela, cu titlu de prejudiciu moral, aceasta sumă reprezentând un prejudiciu suficient pentru a acoperi suferințele morale cauzate părții vătămate Mihiu Ionela, în acest sens, ținând cont de gravitatea cauzării suferințelor psihice și fizice, de impactul accidentului asupra sănătății părții vătămate, de faptul că părții vătămate Mihiu Ionela i-au fost cauzate vătămări corporale grave.

Totodată, instanța de apel, analizând circumstanțele cauzei și modalitatea de comitere a infracțiunii, comportamentul inculpatului înainte și după comiterea faptei ilegale, consideră că suma respectivă, cu titlu de prejudiciu moral, constituie o satisfacție echitabilă în coraport cu suferințele fizice și psihice cauzate părții vătămate prin infracțiune, luând în considerație totodată și faptul că la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, urmează a se ține cont atât de gravitatea suferințelor pricinuite, dar și de starea materială a inculpatului.

Instanța de apel nu a putut admite solicitarea părții vătămate privind încasarea prejudiciului moral în sumă de 450 000 lei, or, prejudiciul solicitat este unul exagerat de mare, în situația în care, deși, prin materialele anexate la cerere de chemare în judecată se atestă că partea vătămată a suportat cheltuieli pentru tratament, posibil și în continuare să suporte careva cheltuielile pentru restabilirea sănătății, faptul dar nu impune nemijlocit instanța de judecată să încaseze în calitate de prejudiciu moral, toate cheltuielile suportate, de vreme ce însăși avocatul, prin cerere de apel a solicita doar încasare prejudiciului moral, dar nu și cel material.

În continuare, conform cererii de apel înaintate de avocatul Stratan Corina în interesele părții vătămate, instanța a reținut că acesta a pledat pentru încasarea din contul inculpatului Oxanii C. a cheltuielilor de judecată pentru serviciile de asistență juridică în sumă de 10 000 lei. Conform bonului de plată seria XL nr.828009 din 01.03.2018, pentru asistență juridică avocatul Stratan Corina a fost remunerat în suma de 15 000 lei, pentru acordarea asistenței juridice în cadrul cercetării judecătorești.

Așa dar, în acest context, instanța de apel a considerat necesar de a dispune încasare din contul inculpatului Oxanii C. în beneficiul părții vătămate Mihi Ionela, cheltuielile de judecată în sumă doar de 5 000 lei pentru acordarea asistenței juridice lui Mihi Ionela, avînd în vedere mărimea pretențiilor admise și respinse din acțiunea civilă, cît și probele care demonstrează cheltuielile suportate de avocatul lui Stratan Corine, astfel, suma dispusă spre încasare de 5 000 lei, fiind una echitabilă, proporțională, necesară și rezonabilă, întru acoperirea cheltuielile suportate de Mihi Ionela, în legătură cu încheierea contractului de prestare de servicii cu avocatul ales de aceasta.

Cu referire la afirmația avocatului Căpățînă Ion, precum că instanța de fond ilegal și neîntemeiat a refuzat anexarea cererii inculpatului privind aplicarea Legii nr.210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței R.Moldova. Or, în acest sens, instanța de apel a constatat că, inculpatul Oxanii C. nu întrunește exigențele art.1 alin.(1) al Legii nr. 210 din 29.07.2016, privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, care prevede că „Prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal și celor condamnate care sînt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei,

perioadei de probațiune sau termenului de probă și sînt evaluate psihologic ca prezentînd risc de recidivă mediu sau redus, dacă aceste persoane cad sub incidența prevederilor art. 2-9, 11 și 12.”

Este neîntemeiată și afirmația avocatului Căpățînă Ion cu privire la faptul încasării din contul inculpatului Oxanii C. a cheltuielilor judiciare în sumă de 1401 lei, or, analizând acest temei în raport cu motivele invocate în sentință, instanța de apel a constatat că aceasta afirmație și-a găsit confirmarea la judecarea apelului declarat, în acest sens, soluția instanței de judecată urmează a fi menținută.

Urmare celor menționate, instanța de apel a considerat că, cheltuielile de judecată în suma totală de 1401 lei, suportate pentru efectuarea raportului de expertiză medico-legală nr.2274/D din 24.08.2016 și raportului de expertiză medico-legală nr.407 din 07.02.2017, urmează a fi achitate anume din contul lui Oxanii C. în contul statului, avînd în vedere că, la momentul derulării a acțiunilor de urmărire penală acestea cheltuieli au fost suportate de stat, deoarece procesul penal era guvernat de principiul prezumției nevinovăției, iar în situația în care, în cadrul cercetării judecătorești a fost dovedită pe deplin vinovăția inculpatului, ultimul urmează să recupereze cheltuielile judiciare suportate de stat pentru efectuarea la caz, a expertizei judiciare.

11. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

11.1 Avocatul Stratan C. în numele părții vătămate, care solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

În motivarea recursului invocă:

- instanța de apel practic a neglijat criticile aduse de către Curtea Supremă de Justiție prin decizia sa din data de 19 februarie 2019 cu privire la decizia anterioară a Curții de Apel Chișinău în această cauză penală;

- se confirmă că în urma accidentului produs de către inculpatul Oxanii Cristian, partea vătămată/civilă Mihaela Ionela a avut de suferit un prejudiciu moral enorm, iar urmările acestui accident sunt, cu regret pentru toată viața, integritatea psihologică și a sănătății fiind afectată iremediabil;

- prejudiciul moral cauzat părții vătămate/civile se justifică prin durerile fizice și psihice cauzate la momentul producerii accidentului provocat de inculpat și de după, șocul suportat foarte mare, fiind în stare extreme de gravă, cu pericol real de a-și pierde viața, capacitatea de a merge, suferința psihologică este de nedescris în cazul dat, fiind intensificată de dureri insuportabile, nopți nedormite și starea de tres intens, coșmaruri pierderea speranței de viață și remediere a sănătății;

- partea vătămată/civilă a rămas cu sechele pe viață, suportând trei operații foarte complicate, una prin care i-a fost suturată plaga de 12 cm de pe frunte, care era și adîncă, rămînd cu cicatrice, prejudiciul estetic considerabil, ea fiind tânără fetiță și două operații la coloana vertebrală, unde prin prima operație i-au fost introduse cuie metalice în coloana vertebrală, iar prin a doua operație, i-au introdus implant. Totodată, în urma intervențiilor chirurgicale la coloana

vertebrală, a rămas și o cicatrice longitudinală de aproximativ 25 cm. în urma acestor intervenții, partea vătămată/civilă, Miha Ionela, toată viața va trebui să suporte consecințele date;

- conform profesorului universitar obstetrician Ginecolog Valentin Friptu, Șeful Catedrei doctor habilitat științific medic prin care în urma conanalizei documentației prezentate a pacientei Miha Ionela, a constatat că: funcția reproductivă este deteriorată și nașterea va fi posibilă prin operație cezariană, pentru a preveni dereglări traumatice suportate, (anexa 8). În acest context, partea vătămată/civilă Miha Ionela va fi nevoită atunci când va dori să dea naștere unui copil și va rămâne însărcinată să nască doar prin operație cezariană. Prejudicial moral în contextual dat este extreme de mare, deoarece niciodată nu va fi cum a fost, sănătatea ei fiind irecuperabilă în mod total;

- partea vătămată/civilă, Miha Ionela a apreciat că, prejudiciul moral imens produs prin acțiunile ilegale ale inculpatului Oxanii Cristian prin comiterea infracțiunii calificată la art. 264 alin. 4) Cod penal, necesită a fi despăgubit prin plata unei sume bănești în mărime de 450.000 lei, cerință care nu a fost satisfăcută pe deplin de către instanța de apel, în mod nejustificat, motiv pentru care consideră necesar de a fi casată decizia Curții de Apel Chișinău;

- în partea ce ține de stabilirea pedepsei, consideră că aplicarea suspendării condiționate a pedepsei aplicate în privința lui Oxanii Cristian, nu este suficientă pentru soluția adoptată, mai ales că acesta până acum nu a întreprins și nu a efectuat nici o plată în beneficiul părții vătămate, ceea ce duce la concluzia că nu realizează gravitatea faptelor comise.

În drept, recurenta își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală.

11.2 Partea vătămată Miha Ionela, care solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

În motivarea recursului invocă:

- Oxanii Cristian nu a conștientizat cele comise și nu a reparat prejudiciul moral cauzat. Nu a întreprins nici o acțiune în vederea reparării prejudiciului. Nu corespunde deloc adevărului afirmația sa și a tatălui său că, au achitat suma de 3000 de euro pentru repararea prejudiciului. Deși accidentul provocat de acesta a avut loc în iulie 2016, până în ziua de azi, careva plăți pentru recuperarea prejudiciului, inculpatul Oxanii Cristian nu a efectuat. Scuzele aduse ei și părinților, precum și căințele sincere pentru cele comise declarate în fața instanțelor de judecată, în atare context au un caracter declarativ, cinic, consideră că, scopul lor fiind, de a obține o pedeapsă mai blândă;

- instanța de apel, prin decizia de a aplica art. 90 Cod penal, în privința lui Oxanii Cristian, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate privind necesitatea aplicării unei pedepse privative de libertate. Prin această soluție instanța de apel și instanța de fond nu au realizat scopul pedepsei penale, prevăzut de art. 61 alin. (2) Cod penal;

- prin acțiunile sale, Oxanii Cristian i-a provocat leziuni corporale grave, efectul cărora le-a trăit greu și le v-a suporta pentru toată viața, iremediabil, iar acesta practic a scăpat de pedeapsă, fără să își asume responsabilitatea de a repara prejudiciul cauzat;

- nu este de acord cu aprecierea instanței de apel, privind faptul că acțiunea civilă este parțial justificată, deoarece această apreciere este nemotivată și neîntemeiată, ceea ce echivalează cu o eroare gravă de fapt și de drept. Instanța de apel nu a ținut cont deloc de toate argumentele sale și ale avocatului, confirmate prin probe certe și incontestabile privind prejudiciul cauzat, părții vătămate/civile, Mihaela Ionela prin acțiunile ilegale ale inculpatului Oxanii Cristian. Instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate de privind necesitatea admiterii integrale a acțiunii civile. Prin decizia sa, practic a neglijat suferința cauzată, expusă clar, complet, motivat și demonstrată prin documente. Or, instanța de apel era obligată să realizeze pe deplin dreptul său la un proces echitabil;

- analizând soluția instanței de apel cu privire la admiterea parțială a acțiunii civile, consideră că argumentele instanței de apel sunt artificiale, necorespunzătoare în raport cu prejudiciul suportat în urma acțiunilor ilegale ale lui Oxanii Cristian. Este tânără, era perfect sănătoasă până la producerea accidentului, însă după aceasta i s-a schimbat întreaga viață, iar consecințele le v-a suporta pentru totdeauna, pentru că niciodată nu v-a mai fi cum am fost. Prin decizia Curții de Apel Chișinău, consideră că nu a fost auzită, iar durerea sa a fost neglijată, nu a fost luată în serios de instanța de apel care este împuternicită prin judecarea cauzei să dea satisfacție echitabilă celor care au avut de suferit în urma acțiunilor ilegale ale altor persoane;

- suferința suportată este enormă, iar intensitatea ei ridică cote care nu pot fi descrise în cuvinte. După prima operație pe care a suportat-o pe coloana vertebrală, a crezut că trăiește un coșmar, a fost foarte strașnic pentru ea, pentru că se temea să nu își piardă viața, integritatea corporală. Durerile fizice erau imense, pentru că i-a fost fracturată coloana vertebrală, iar din punct de vedere moral, era total distrusă, șocată. Nu putea să se vadă în oglindă pentru că avea plaga foarte mare și adâncă pe frunte, nu putea să vadă părinții, cât de tare sufereau pentru ea. Frica de a nu se recupera, de a i se agrava situația o urmărea mereu. Practic și-a pierdut speranța în tot. Calitatea vieții sale a scăzut considerabil. Este tânără, viața merge înainte, dar ea trebuie să poarte cu ea pentru totdeauna consecințele accidentului;

- instanța de apel, prin admiterea doar parțială a acțiunii civile, dispunând încasarea prejudiciului moral doar în sumă de 70.000 de lei a comis o eroare gravă de fapt și de drept, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța de apel a neglijat indicațiile Curții Supreme de Justiție date prin decizia din 19.02.2019.

În drept, recurenta își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1)

pct. 6), 10) Cod de procedură penală.

11.3 Avocatul Căpățînă Ion în numele inculpatului, solicitând casarea parțială a sentinței și a deciziei, ca fiind una prea dură în partea aplicării pedepsei atât principală, cât și cea complementară, cu pronunțarea unei decizii cu privire la suspendarea condiționată pe un termen de 3 ani, a executării pedepsei aplicate de 2 ani și 8 luni închisoare, cu încasarea din contul condamnatului Oxanii Cristian în beneficiul părții vătămate Mihaela Ionela a prejudiciului moral cauzat în sumă de 30 000 lei, iar în partea aplicării pedepsei complementare privirea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pentru o perioadă de 4 ani de casat, prin aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal.

În motivarea recursului indică:

- deși instanța de fond a admis în principiu acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată, instanța de apel a dispus admiterea parțială a acțiunii civile înaintate de către partea vătămată și anume evaluând prejudicial moral cauzat la suma de 70 000 lei;

- consideră acest quantum exagerat de mare, ori instanța nu a luat în considerație că, inculpatul este la o vîrstă fragedă, fiind audiați în instanța Curții de Apel Chișinău, martorii Oxanii Xxxxx, cât și Oxanii Tatiana, s-a constatat, că după comiterea accidentului din partea și din numele inculpatului au fost întreprinse imediat mai multe acțiuni în vederea reparării prejudiciului cauzat, unde martorul Oxanii Vitalie (tatăl inculpatului) a achitat tatălui părții vătămate circa 3 000 de euro;

- mătușă inculpatului Oxanii Tatiana s-a ocupat nemijlocit de perfectarea și depunerea actelor la instutuația superioară de învățămînt din or. Iași România, pe numele părții vătămate Mihaela Ionela și a menționat că, toate cheltuielile financiare au fost suportate de tata inculpatului, deoarece inculpatul și el, la rîndul său a suportat mai multe traume și era imobilizat la pat, fiind și el internat în spital;

- instanța de apel nu a luat în considerație că, partea vătămată a primit careva sume de bani considerabile 3 000 euro, dar cu rea voință neagă acest fapt. Deși nu a putut să fie probați transmiterea întregii sume, dar martorul părții vătămate, (tata) a recunoscut că, a primit careva sume de bani de la tatăl inculpatului, dar a evitat să declare exact care este suma;

- instanța de judecată la adoptarea sentinței, urma să nu aplice pedeapsa complementară privind privirea de dreptul de a conduce mijlocul de transport, pe o perioadă de 4 ani;

- nu este de acord cu faptul că, în speța dată s-a identificat doar căința sinceră a inculpatului, ori inculpatul a contribuit activ la descoperirea și stabilirea tuturor circumstanțelor cauzei, prin intermediul părinților și a rudelor a contribuit imediat la suportarea tuturor cheltuielilor financiare cât a solicitat reprezentanții părții vătămate, s-a oferit și după să-i ofere un sprijin atât material cât și moral părții vătămate dar în final partea vătămată a refuzat orice contact cu inculpatul, solcitând doar sume de bani enorme;

- referitor la decizie privind încasarea de la inculpatul Oxanii Cristian în beneficiul statului - 1401 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, la fel o consideră ilegală și nefondată ori, procurorului îi este plătit un salariu tarifar, care nu depinde de cantitatea muncii prestate, cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului, care potrivit art. 100 alin.(2) Cod de procedură penală și art.6 par.2 CEDO, sarcina probațiunii e pusă în seama organului de urmărire penală, persoana acuzată de un delict beneficiind de „prezumția nevinovăției”, stipulată la art. 8 Cod de procedură penală, iar toate acțiunile procesuale întreprinse de acuzare, de reclamarea probelor inclusive și a expertițelor judiciare servesc drept temei de probarea învinuirii, și cheltuielile suportate nu pot fi puse pe seama învinuitului sau inculpatului.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 11) Cod de procedură penală.

12. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, au depus referință privind opinia asupra recursurilor declarate:

12.1 Procurorul, cu referire la pedeapsa stabilită inculpatului, consideră pedeapsa a fost stabilită în limite, ținând cont de prevederile art. 6, 7, 61, 70 alin. (3¹), 75, 76, 77 Cod penal, astfel instanțele și-au argumentat suficient soluția, în sensul pedepsei penale stabilite. Cât privește examinarea acțiunii civile, consideră că, instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 219 alin. (4), 220 alin. (3) Cod de procedură penală, 1423 Cod civil, astfel consideră, că recursurile părții vătămate și a avocatului acesteia urmează a fi admise, iar recursul avocatului Capațina I. în numele inculpatului, urmează a fi declarat inadmisibil.

12.2 Avocatul Stratan C. în numele părții vătămate, considerând cererea avocatului în numele inculpatului tardiv înaintată, inadmisibilă, neîntemeiat și neprobată.

13. Judecând recursurile declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise, cu casarea totală a hotărârii instanței de apel, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În această ordine de idei, rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Soluția instanței de recurs se fundamentează, în drept, pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată admiterea erorilor de drept, de natură să afecteze echitatea desfășurării procesului și care au avut drept consecință adoptarea unei hotărâri nemotivate și contradictorii.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Însă, contrar celor stipulate de legea procesual-penală, în cauza deferită judecării instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

Reieșind din sumarul recursurilor declarate se constată că acestea sunt întemeiate în baza pct. 6), 10), 11) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevăd că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel, în cazul în care *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale; persoana condamnată a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă sau există o cauză de înlăturare a răspunderii penale, sau aplicarea pedepsei a fost înlăturată de o nouă lege sau anulată de un act de amnistie, a intervenit decesul inculpatului ori a intervenit împăcarea părților în cazul prevăzut de lege.*

Din conținutul recursurilor declarate rezultă că, recurenții sunt de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, însă recurenții indică faptul că, decizia nu este motivată, instanța de apel nu a respectat indicațiile instanței de recurs, nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apeluri, partea vătămată și avocatul acesteia critică decizia instanței de apel, în partea aprecierii cuantumului prejudiciului moral și în partea pedepsei prea blânde aplicate inculpatului, iar avocatul Căpățînă I. în numele inculpatului, critică decizia în partea stabilirii

pedepsei principale și complementare prea dure, solicitând aplicarea art. 79 Cod penal, în partea încasării cheltuielilor judiciare și a prejudiciului moral, considerându-l exagerat de mare.

Verificând criticile expuse în recursurile declarate, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit constată, că acestea sânt întemeiate, deoarece instanța de apel a ignorat indicațiile stipulate de instanța ierarhic superioară. Astfel, Colegiul atestă că, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 19 februarie 2019, au fost admise recursurile ordinare declarate, în prezenta speță, fiind casată decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La adoptarea soluției, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție a indicat explicit că „ *instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 219 alin. (4), 220 alin. (3) Cod de procedură penală, art. 1423 Cod civil, conform căror mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, statutul social al persoanei vătămate și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. ... c) nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul apărării și repetate în recurs, în special asupra celor reproduse în pct. 3.1. și 5. din prezenta decizie.*”

Astfel, instanța de apel la rejudecarea cauzei, în al doilea set de proceduri, fără a ține cont de aceste dispoziții ale instanței de recurs s-a expus superficial, fără a da răspuns asupra tuturor argumentelor invocate în apeluri, s-a limitat la expunerea în mod general asupra unora din motivele invocate în cererile de apel asupra prejudiciului moral, pedeapsa stabilită inculpatului, repetând eroarea efectuată de către instanța de apel la examinarea cauzei anterioare. Din care considerent, se atestă faptul ignorării totale a prevederilor art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, unde este stipulat că *pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sânt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.*

Alt aspect ce necesită a fi nominalizat la analiza hotărârii contestate, este faptul că, la rejudecarea cauzei instanța de apel, în al doilea set de proceduri, nu a respectat întru totul prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, la fel instanța de apel la judecarea cauzei nu a examinat-o sub toate aspectele și nu a dat răspuns la motivele esențiale invocate, în ordine de apel.

Instanța de recurs reține că, argumentele din recursuri urmează a fi admise, deoarece din analiza hotărârii contestate, se atestă faptul că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra celor mai esențiale motive invocate de în ordine de apel, unde au fost puse pentru discuție în instanța de apel, inclusiv câteva argumente principale:

Partea vătămată și avocatul acesteia au invocat:

- partea vătămată, în urma accidentului rutier cauzat de inculpat, a suferit un prejudiciu al sănătății irecuperabil integral, în urma impactului funcția reproductivă fiind deteriorată și nașterea va fi posibilă prin operație cezariană, pentru a preveni dereglări traumatice posibil suportate;

- a avut de suferit un prejudiciu moral enorm, iar urmările acestui accident sunt pentru toată viața, integritatea psihologică și a sănătății fiind afectată iremediabil;

- partea vătămată a rămas cu sechele pe viață, suportând trei operații foarte complicate, una prin care i-a fost suturată plaga adâncă de 12 cm. de pe frunte, rămând cu cicatrici, prejudiciu estetic considerabil, ea fiind tânără fetiță și două operații la coloana vertebrală, prin care i-au fost introduse cuie metalice și un implant. În urma acestor intervenții chirurgicale i-a rămas o cicatrice longitudinală de aproximativ 25 cm., consecințe pe care le va suporta toată viața;

- potrivit concluziei medicale, atunci când va dori să dea naștere unui copil, partea vătămată va putea să nască doar prin operație cezariană, prejudiciul moral în contextul dat fiind extrem de mare, sănătatea ei fiind irecuperabilă în mod total;

- pedeapsa aplicată inculpatul este mult prea blândă, scopul pedepsei penale nu va fi realizat, deoarece consecințele acțiunilor infracționale ale inculpatului au fost foarte grave, traumând pe viață partea vătămată, iar prejudiciul nu a fost reparat;

- Oxanii C. a comis fapta în stare de ebrietate avansată și intenționat a urcat la volan.

Avocatul Căpățînă I. în numele inculpatului, a indicat:

- inculpatul face parte din categoria persoanelor care a săvârșit infracțiunea atingând vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani, fapt ce poate fi apreciată de către instanța de judecată drept circumstanță excepțională, conform art. 79 Cod penal.

În opinia Colegiului penal lărgit, argumentele enunțate mai sus constituie fondul apelului și asupra cărora instanța de apel era obligată să se pronunțe motivat, deoarece în viziunea apelanților, aceste motive ar putea răsturna soluția adoptată de prima instanță și afecta temeinicia acestei hotărâri.

Așa cum se observă din partea descriptivă a deciziei atacate, instanța ierarhic inferioară nu s-a expus și asupra motivelor esențiale menționate, fără a fi făcută o analiză sau o argumentare din care considerente alegațiile nominalizate sânt respinse sau apreciate ca neîntemeiate, limitându-se cu expunerea unor fraze generale. Astfel, asupra prejudiciului moral constatând la general că, „Reieșind din circumstanțele cauzei, instanța de apel a considerat necesar de a dispune încasarea din contul inculpatului Oxanii C. suma de 70 000 lei în beneficiul lui Miha Ionela, cu titlu de prejudiciu moral, aceasta sumă reprezentând un prejudiciu suficient pentru a acoperi suferințele morale cauzate părții vătămate Miha Ionela, în acest sens, ținând cont de gravitatea cauzării suferințelor psihice și fizice, de impactul accidentului asupra sănătății părții vătămate, de faptul că părții vătămate Miha Ionela i-au fost cauzate vătămări corporale grave.”, fără a se expune asupra principalelor motive invocate în apel, că partea vătămată a suferit un prejudiciu al sănătății irecuperabil integral și a rămas cu sechele pe viață.

Totodată, Colegiul penal lărgit atestă, că instanța de apel a reținut eronat contrar prevederilor art. 77 alin. (2) Cod penal, în calitate de circumstanță agravantă - *comiterea infracțiunii de către o persoană în stare de ebrietate alcoolică*, fără a ține cont de faptul că, circumstanța menționată este prevăzută la art. 264 alin. (4) Cod penal, de care a fost condamnat inculpatul, în calitate de semn al acestei componente de infracțiuni, astfel nu poate fi concomitent considerată drept circumstanță agravantă.

Însă, cu toate că circumstanța în cauză nu poate fi considerată ca agravantă, comiterea infracțiunii în stare de ebrietate, constituie circumstanțele comiterii infracțiunii de către inculpat, de care instanța de apel urma să țină cont la individualizarea pedepsei și stabilirea modului de executare a acesteia, însă instanța nu a ținut cont de aceasta, indicând doar că *„Instanța de apel a considerat neîntemeiate solicitările avocatului părții vătămate, care au pledat pentru aplicarea față de inculpat a unei pedepse cu privațiune de libertate, de vreme ce, în cadrul cercetării judecătorești nu s-a stabilit careva circumstanțe ce ar genera aplicarea unei asemenea pedepsei, în situația în care, Oxanii Cristian Xxxxx a comis o infracțiune din imprudență, anterior nu a fost condamnat, este la prima sa abatere, a recunoscut vinovăția incriminată și nu s-a eschivat de răspundere penală, prin urmare, inculpatului este necesar de a-i fi acordată posibilitatea să îndreptățească încrederea acordată de instanța de judecată, pe un termen de probațiune prevăzut de art.90 Cod penal.”*, ajungând la concluzia că, nu este rațional ca inculpatul să execute pedeapsa stabilită, fără a ține cont de toate circumstanțele cauzei și de faptul că, infracțiunea a fost comisă de inculpat în stare de ebrietate, de consicințele infracțiunii (cauzarea vătămării corporale grave), de comportamentul inculpatului după comiterea infracțiunii (nu a recuperat prejudiciul cauzat părții vătămate), poziția părții vătămate (care a solicitat aplicarea față de inculpat a unei pedepse privative de libertate, sub formă de închisoare).

Pe lângă cele menționate, instanța de apel a constatat și faptul că *„... nu au fost stabilite careva circumstanțe excepționale în privința inculpatului, or, faptul că inculpatul Oxanii C. a recunoscut vina, se căiește sincer de cele comise, nu s-a eschivat de răspundere penală, toate aceste împrejurări nu pot fi catalogate ca fiind excepționale.”*, fără a se expune referitor la faptul posibilității aprecierii de către instanța de judecată drept circumstanță excepțională, conform art. 79 Cod penal, a faptului comiterii infracțiunii de către inculpat având vârsta cuprinsă între 18 și 21 ani, ținând cont de dispoziția art. 79 alin. (1) Cod penal, conform căreia circumstanța în cauză poate fi apreciată de către instanța de judecată drept circumstanță excepțională. În acest sens, instanța de apel urmând să motiveze dacă apreciază sau nu circumstanța în cauză drept excepțională, în cumul cu circumstanțele menționate mai sus.

În opinia Colegiului penal lărgit, argumentele enunțate mai sus constituie fondul apelului și asupra cărora instanța de apel era obligată să se pronunțe motivat, deoarece în viziunea apelanților, aceste motive ar putea răsturna soluția adoptată de prima instanță și afecta temeinicia acestei hotărâri.

Așa cum se observă din partea descriptivă a deciziei atacate, instanța ierarhic inferioară nu s-a expus asupra motivelor esențiale menționate, fără a fi făcută o analiză sau o argumentare din care considerente alegațiile nominalizate sânt respinse sau apreciate ca neîntemeiate, limitându-se cu expunerea unor fraze generale, în decizie.

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs reiterează că obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil, iar potrivit considerentelor CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (*Suominen c. Finlandei* (2003) § 37, *Kuznețov și alții c. Rusiei* (2007) § 85).

Deci, Colegiul penal lărgit notează, pentru a demonstra că părțile au fost auzite în prezenta cauză, instanța de apel urmează să dea răspunsuri argumentate în hotărâre asupra motivelor decisive invocate de apelanți, prin prisma criticilor invocate de părți, care în viziunea lor ar putea afecta într-o măsură oarecare legalitatea soluției adoptate la caz.

Așadar, în decizie, instanța de apel urmează să analizeze argumentele importante invocate de apelanți și menționate mai sus, motivându-și temeiurile de fapt și de drept, ce conduc la admiterea sau la respingerea fiecăruia din aceste motive invocate de apelant. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cer prevederile art. 435 Cod de procedură penală, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din considerentele expuse mai sus, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu și-a motivat soluția adoptată în conformitate cu dispozițiile legale și nu a dat răspuns alegațiilor de bază invocate de către apelanți, care în opinia acestora au importanță în cauză, prin ce a admis eroarea de drept prevăzută de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, iar erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul, cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit consideră că, decizia instanței de apel în cauză urmează a fi casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, într-un nou complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererile de apel; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, să aprecieze toate circumstanțele cauzei, să emită o soluție clară și

motivată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

14. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E:

Se admit recursurile ordinare declarate de către partea vătămată Mihaela Ionela și de către avocatul acesteia Stratan Corina, avocatul Căpățînă Ion în numele inculpatului, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2019, în cauza penală privindu-l pe **Oxanii Cristian XXXX** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la data de 03 decembrie 2020.

Președinte	Timofti Vladimir
Judecător	Cobzac Elena
Judecător	Țurcan Anatolie
Judecător	Boico Victor
Judecător	Craiu Nicolae